

PREHĽAD PRÁVNÝCH PREDPISOV

Zásady odmeňovania poslancov po novele zákona o obecnom zriadení

Milé kolegyně, vážení kolegovia,

v súvislosti s novelou zákona o obecnom zriadení dochádza aj k zmenám v systéme odmeňovania poslancov obecných, miestnych a mestských zastupiteľstiev.

Na vypracovanie zásad odmeňovania členov zastupiteľstiev platí právna úprava, ktorá je súčasťou II. časti Komunálneho spravodajcu. Súčasťou aktuálneho vydania je návrh Zásad odmeňovania poslancov obecného zastupiteľstva.

Michal Sýkora, predseda ZMOS

Predmet:

- **Zásady odmeňovania poslancov po novele zákona o obecnom zriadení.**

I. Východiská

Dňa 9. marca 2018 bol v Zbierke zákonov SR **vyhlásený zákon č. 70/2018 Z. z.**, ktorým sa mení a dopĺňa zákon Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov, ďalej len „zákon o obecnom zriadení.“

Novela zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších **nadobudla účinnosť od 1. apríla 2018.**

V tomto čísle komunálneho informačného spravodajcu sme pre Vás pripravili vzor zásad odmeňovania poslancov vypracovaný na základe novely zákona o obecnom zriadení.

II. Teória a výklad

Pre vypracovanie zásad odmeňovania poslancov platí od 1. apríla 2018 nasledujúca právna úprava:

- V § 15 zákona o obecnom zriadení sa vkladá odsek 4, ktorý znie:

„(4) Členovi komisie, ktorý nie je poslanec, možno poskytnúť odmenu v kalendárnom roku najviac jednu polovicu mesačného platu starostu bez zvýšenia podľa príslušnej platovej skupiny;13) to sa vzťahuje aj na člena výboru mestskej časti, ktorý nie je poslanec.“

Maximálna výška odmeny, ktorú možno poskytnúť v kalendárnom roku členovi komisie obecného zastupiteľstva a členovi výboru mestskej časti, ktorí nie sú poslanci, je **najviac jedna polovica mesačného platu starostu** bez zvýšenia podľa príslušnej platovej skupiny.

- § 25 ods. 8 zákona o obecnom zriadení znie:

„Poslancovi možno poskytnúť odmenu najmä vzhľadom na úlohy a časovú náročnosť výkonu funkcie podľa zásad odmeňovania poslancov, najviac však v kalendárnom roku jeden mesačný plat starostu bez zvýšenia podľa príslušnej platovej skupiny.“

Maximálna výška odmeny, ktorú možno poskytnúť v kalendárnom roku poslancovi je najviac **jeden mesačný plat starostu** bez zvýšenia podľa príslušnej platovej skupiny.

Podľa dôvodovej správy k zák.č.70/20108 Z. z. sa odmena poslanca obecného zastupiteľstva a člena komisie resp. člena výboru mestskej časti, ktorý nie je poslanec sa odvíja vždy od základného mesačného platu starostu obce, teda bez započítania prípadného zvýšenia platu starostu obce podľa § 4 ods. 2 druhej vety zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 253/1994 Z. z. o právnom postavení a platových pomeroch starostov obcí a primátorov miest v znení neskorších predpisov, ako aj bez ohľadu na ustanovenie § 3 ods.1 druhej vety uvedeného zákona. Podľa § 3 ods.1 druhej vety uvedeného zákona : „Ak starostovi patrí aj plat poslanca Národnej rady Slovenskej republiky, počas poberania platu poslanca Národnej rady Slovenskej republiky patrí starostovi plat najviac v sume minimálnej mzdy; ustanovenia § 4 ods. 1 až 5 sa v tomto prípade neuplatnia.“

Základné zásady pre určenie odmien sú naďalej :

- **úlohy**
a
- **časová náročnosť výkonu funkcie**
a od 1.4.2018 - po novele aj
- **maximálna výška**

Popri odmene poslancovi patrí podľa § 25 ods. 5 zákona o obecnom zriadení náhrada skutočných výdavkov, ktoré mu v súvislosti s výkonom funkcie poslanca vznikli, podľa osobitných predpisov platných pre zamestnancov v pracovnom pomere, t. j. podľa zákona č. 283/2002 Z. z. o cestovných náhradách v znení neskorších predpisov. V prípade, že bude poslanec obecného zastupiteľstva plniť úlohy poslanca podľa rozhodnutia obecného zastupiteľstva aj mimo zasadnutia obecného zastupiteľstva (napr. reprezentačné povinnosti, účasť na zasadnutiach iných právnických osôb za obec, výkon funkcie sobášiaceho a pod.) a vzniknú mu v tejto súvislosti výdavky, bude mať v zmysle zákona nárok na náhradu týchto výdavkov:

- a) náhrada preukázaných cestovných výdavkov,
- b) náhrada preukázaných výdavkov za ubytovanie,

- c) stravné,
- d) náhrada preukázaných potrebných vedľajších výdavkov.

Obec uhrádza zamestnávateľom na požiadanie náhradu za vyplatenú náhradu mzdy alebo náhradu inej odmeny za prácu poslancov a členov komisií, ktorí nie sú poslancami.

Funkcia poslanca sa zásadne vykonáva bez prerušenia pracovného alebo obdobného pomeru.

Podľa § 136 ods. 1 Zákonníka práce:

„Zamestnávateľ poskytne zamestnancovi pracovné voľno na nevyhnutne potrebný čas na výkon verejných funkcií, občianskych povinností a iných úkonov vo všeobecnom záujme, ak túto činnosť nemožno vykonať mimo pracovného času. Pracovné voľno poskytne zamestnávateľ bez náhrady mzdy, ak tento zákon, osobitný predpis alebo kolektívna zmluva neustanovuje inak alebo ak sa zamestnávateľ so zamestnancom nedohodne inak.“

Podľa § 137 ods. 3 Zákonníka práce :

„Zamestnancovi, ktorý vykonáva verejnú funkciu popri plnení povinností vyplývajúcich z pracovného pomeru, môže byť z dôvodu výkonu verejnej funkcie poskytnuté pracovné voľno v rozsahu najviac 30 pracovných dní alebo zmien v kalendárnom roku, ak osobitný predpis neustanovuje inak.“

Podľa § 25 ods. 6 zákona o obecnom zriadení :

„ Poslanec nesmie byť pre výkon svojej funkcie ukrátený na právach ani nárokoch vyplývajúcich z pracovného alebo obdobného pomeru. Zamestnávateľia umožňujú poslancom výkon funkcie podľa osobitných predpisov; to platí aj o členoch komisií, ktorí nie sú poslancami. Obec uhrádza zamestnávateľom na požiadanie náhradu za vyplatenú náhradu mzdy alebo inej odmeny za prácu. Poslancom, ktorí nie sú v pracovnom alebo obdobnom pomere, obec poskytuje náhradu ušlého zárobku.“

Pokiaľ bola zo strany zamestnávateľa poskytnutá poslancom alebo členom komisií, ktorí nie sú poslancami náhrada mzdy alebo inej odmeny v súvislosti s výkonom poslaneckej funkcie, má zamestnávateľ nárok na jej refundáciu od obce.

Poslancom, ktorí nie sú v pracovnom alebo obdobnom pomere, obec poskytuje náhradu ušlého zárobku. Výšku ušlého zárobku musí preukázať poslanec, ktorý náhradu od obce požaduje.

Osobitné postavenie v rámci odmeňovania má poslanec, ktorý je dlhodobo uvoľnený zo zamestnania na výkon funkcie zástupcu starostu:

Podľa § 25 ods.7 zákona o obecnom zriadení platí :

*„ Poslancovi, ktorý je dlhodobo uvoľnený zo zamestnania na výkon funkcie zástupcu starostu, **patrí plat od obce; jeho pracovný pomer** v doterajšom zamestnaní zostáva zachovaný za podmienok podľa osobitného predpisu. Poslanec podľa prvej vety sa považuje na účely tvorby a použitia sociálneho fondu, dovolenky a cestovných náhrad **za zamestnanca v pracovnom pomere a obec sa považuje za zamestnávateľa.** Na sociálne poistenie a zdravotné poistenie poslanca podľa prvej vety sa vzťahujú osobitné predpisy.“*

Plat poslanca dlhodobu uvoľneného zo zamestnania na výkon funkcie zástupcu starostu určuje v zásadách odmeňovania poslancov obecné zastupiteľstvo obce rovnako na základe úloh a časovej náročnosti výkonu tejto funkcie, avšak tu právna úprava neurčuje maximálnu výšku.

Obce musia pamätať aj na riešenie pre poslancov, ktorí sú poberatelia predčasného starobného dôchodku. Podľa § 67 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z. z. nárok na výplatu predčasného starobného dôchodku zaniká odo dňa jeho splátky splatnej po dni vzniku dôchodkového poistenia zamestnanca alebo povinne dôchodkovo poistenej samostatne zárobkovo činnnej osoby alebo odo dňa jeho splátky splatnej po dni, v ktorom sa poberateľ predčasného starobného dôchodku stal fyzickou osobou uvedenou v § 4 ods. 1 písm. d). , t. j. v pracovnom pomere alebo štátnozamestnaneckom pomere,

Poslanec, ktorý má právo na pravidelný mesačný príjem zo závislej činnosti je zamestnancom na účely nemocenského poistenia, dôchodkového poistenia a poistenia v nezamestnanosti. (§ 4 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z. z.)

Poslanec, ktorý má právo na nepravidelný príjem zo závislej činnosti je zamestnancom len na účely dôchodkového poistenia § 4 ods.2 zák. č. 461/2003 Z. z.

Podľa § 5 ods.1 písm. d) zákona č. 595/2003 Z. z. príjmami zo závislej činnosti sú aj odmeny za výkon funkcie v orgánoch územnej samosprávy.

Pre zánik nároku na predčasný starobný dôchodok postačuje vznik nároku (nie je potrebné aj skutočné vyplatenie odmeny) na nepravidelný príjem zo závislej činnosti - t. j. vznik nároku na nepravidelnú odmenu poslanca.

Povinné sociálne poistenie zamestnanca vzniká odo dňa vzniku právneho vzťahu, ktorý zakladá právo na príjem zo závislej činnosti, a zaniká dňom zániku tohto právneho vzťahu.

V prípade, že poslanec nemá odmenu, pretože neboli prijaté a schválené zásady odmeňovania poslancov, tak potom poslancovi nevzniká právo na príjem zo závislej činnosti, a preto nemá tento poslanec postavenie zamestnanca na účely sociálneho poistenia.

Právo na odmenu poslancovi vzniká až po schválení zásad odmeňovania poslancov zastupiteľstvom, ak podľa týchto zásad poslancovi patrí odmena.

Poslanec **nemá postavenie zamestnanca** v sociálnom poistení len vtedy, ak sa vzdá nároku na odmenu a to v súlade s možnosťami, ktoré mu dávajú zásady odmeňovania poslancov. Nepostačuje jednostranné vyhlásenie poslanca, že sa vzdáva nároku na odmenu poslanca bez úpravy tejto možnosti v zásadách odmeňovania poslancov alebo v rozpore s touto úpravou.

Podľa článku z odborného mesačníka Sociálnej poisťovne 7/2011 - **Poslanci obecných, mestských a miestnych zastupiteľstiev a ich postavenie zamestnancov v sociálnom poistení od 1. januára 2011, (autor : Mgr. Andrea Zahoranová Sociálna poisťovňa, ústredie odbor výberu poistného):**

„Poslanec nemá postavenie zamestnanca v sociálnom poistení len vtedy, ak v zásadách odmeňovania poslancov je uvedené, že poslanec je oprávnený sa odmeny vzdať a v prípade, ak tak urobí, stráca právo na odmenu alebo napríklad, že odmena nepatrí poslancovi, ktorí vyhlásili, že svoj mandát budú vykonávať bez odmeny.“

V zásadách odmeňovania poslancov môžete uviesť:

- že poslanec je oprávnený sa odmeny vzdať a v prípade, ak tak urobí, stráca právo na odmenu

alebo

- odmena nepatrí poslancom, ktorí vyhlásili, že svoj mandát budú vykonávať bez odmeny.

III. Praktické návody a riešenia

Návrh Zásad odmeňovania poslancov obecného zastupiteľstva.

Obecné zastupiteľstvo v na základe ustanovenia § 11 ods. 4 písm. k) zákona Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov vydáva tieto

ZÁSADY ODMEŇOVANIA POSLANCOV OBEČNÉHO ZASTUPITEĽSTVA OBCE

§ 1

ÚVODNÉ USTANOVENIA

- (1) Zásady odmeňovania poslancov obecného zastupiteľstva obce upravujú odmeňovanie:
 - 1.) poslancov obecného zastupiteľstva,
 - 2.) členov komisií obecného zastupiteľstva, ktorí nie sú poslancami,
 - 3.) zástupcu starostu
- (2) Obec poskytuje tieto odmeny vzhľadom na úlohy a časovú náročnosť výkonu funkcie podľa týchto zásad odmeňovania poslancov.
- (3) Poslanec obecného zastupiteľstva je oprávnený vzdať sa odmeny. Vzdanie sa odmeny je potrebné uskutočniť písomne s vlastnoručným podpisom uvedením dátumu a s doručením na Poslanec stráca nárok na odmenu za výkon funkcie poslanca dňom doručenia vzdania sa tohto nároku.
- (4) Člen komisie obecného zastupiteľstva, ktorý nie je poslancom je oprávnený vzdať sa odmeny. Vzdanie sa odmeny je potrebné uskutočniť písomne s vlastnoručným podpisom uvedením dátumu a s doručením na Nárok na odmenu za výkon funkcie člena komisie obecného zastupiteľstva stráca dňom doručenia vzdania sa tohto nároku.
- (5) Poslancovi patrí okrem odmeny aj náhrada skutočných výdavkov, ktoré mu v súvislosti s výkonom funkcie poslanca vznikli, podľa osobitných predpisov platných pre zamestnancov v pracovnom pomere, t. j. podľa zákona č. 283/2002 Z. z. o cestovných náhradách v znení neskorších predpisov.

- (6) Pokiaľ bola zo strany zamestnávateľa poskytnutá poslancom alebo členom komisií, ktorí nie sú poslancami náhrada mzdy alebo inej odmeny v súvislosti s výkonom poslaneckej funkcie, má zamestnávateľ nárok na jej refundáciu od obce.
- (7) Poslancom, ktorí nie sú v pracovnom alebo obdobnom pomere, obec poskytuje náhradu ušlého zárobku. Výšku ušlého zárobku musí preukázať poslanec, ktorý náhradu od obce požaduje.

§ 2

ODMEŇOVANIE POSLANCOV

- (1) Poslancovi obecného zastupiteľstva patrí odmena za účasť na zasadnutí orgánov obecného zastupiteľstva - avšak len v prípade splnenia podmienky účasti na celom zasadnutí vrátane hlasovania - takto :
- a) za účasť na zasadnutí obecného zastupiteľstva €
 - b) za účasť na zasadnutí obecnej rady €
 - c) za účasť na zasadnutí komisie obecného zastupiteľstva €
 - d) za €
 - e)
- (2) Poslancovi patrí odmena za výkon osobitných úloh:
- a) vo výške za (*činnosť v prospech obce, iní ako je účasť na zasadnutiach orgánov obce a obecného zastupiteľstva, ktorá ale súvisí s výkonom funkcie poslanca*)
 - b)
- (3) Poslanec je povinný preukazovať svoju účasť na zasadnutiach obecného zastupiteľstva a jeho orgánov podpisom na prezenčnej listine, ktorá tvorí prílohu zápisnice zo zasadnutia konkrétneho orgánu.
- (4) Pri určovaní výšky odmeny poslanca sa vychádza z týchto prezenčných listín, ako aj iných podkladov dokumentujúcich konkrétnu činnosť poslanca v súvislosti s plnením jeho funkcie.
- (5) Odmeny poslancom sú vyplácané prostredníctvom obecného úradu obce
(*POZN: určiť spôsob a lehotu vyplácania odmien*).
- (6) Súčet všetkých odmien poslanca obecného zastupiteľstva nesmie v kalendárnom roku presiahnuť sumu jedného mesačného platu starostu obce v danom kalendárnom roku bez zvýšenia podľa príslušnej platovej skupiny.
- Pre rok 2018 platí, že súčet všetkých odmien poslanca obecného zastupiteľstva od 1. apríla 2018 do 31.12.2018 nesmie presiahnuť sumu jedného mesačného platu starostu obce v kalendárnom roku 2018 bez zvýšenia podľa príslušnej platovej skupiny.

§ 3

ODMEŇOVANIE ČLENOV KOMISIÍ OBECNÉHO ZASTUPITEĽSTVA, KTORÍ NIE SÚ POSLANCAMI

- (1) Členovi komisie obecného zastupiteľstva, ktorý nie je poslanec patrí odmena účasť na zasadnutí orgánov obecného zastupiteľstva avšak len v prípade splnenia podmienky účasti na celom zasadnutí včítane hlasovania takto :
 - a) za účasť na zasadnutí komisie obecného zastupiteľstva €
 - b) za účasť na zasadnutí obecného zastupiteľstva €
 - c) za účasť na zasadnutí obecnej rady €
- (2) Člen komisie obecného zastupiteľstva je povinný preukazovať nárok na odmenu tak, že svojim podpisom na prezenčnej listine, ktorá tvorí prílohu zápisnice zo zasadnutia konkrétneho orgánu, potvrdí svoju účasť na uvedených zasadnutiach.
- (3) Odmena je členovi komisie obecného zastupiteľstva, ktorý nie je poslanec, uhrádzaná na základe v termíne do prostredníctvom obecného úradu obce
- (7) Odmena členovi komisie obecného zastupiteľstva, ktorý nie je poslanec nesmie v kalendárnom roku presiahnuť polovicu mesačného platu starostu obce v danom kalendárnom roku bez zvýšenia podľa príslušnej platovej skupiny.

Pre rok 2018 platí, že súčet všetkých odmien členovi komisie obecného zastupiteľstva, ktorý nie je poslanec od 1.apríla 2018 do 31.12.2018 nesmie presiahnuť polovicu mesačného platu starostu obce v kalendárnom roku 2018 bez zvýšenia podľa príslušnej platovej skupiny.

§ 4

ODMEŇOVANIE ZÁSTUPCU STAROSTU

Alternatíva I:

- (1) Poslancovi vykonávajúcemu funkciu zástupcu starostu, ktorý nie je dlhodobo plne uvoľnený zo zamestnania patrí za vykonávanie úloh zástupcu starostu odmena vo výške € za mesiac.
- (2) Poslancovi vykonávajúcemu funkciu zástupcu starostu sa popri tejto odmene vyplácajú aj odmeny v zmysle § 2 týchto zásad.
- (3) Odmena za vykonávanie úloh zástupcu starostu sa vypláca na základe v termíne do prostredníctvom obecného úradu obce
- (8) Súčet všetkých odmien poslanca obecného zastupiteľstva, ktorý vykonáva funkciu zástupcu starostu nesmie v kalendárnom roku presiahnuť sumu jedného mesačného platu starostu obce v danom roku bez zvýšenia podľa príslušnej platovej skupiny.

Pre rok 2018 platí, že súčet všetkých odmien poslanca obecného zastupiteľstva, ktorý vykonáva funkciu zástupcu starostu od 1.apríla 2018 do 31.12.2018 nesmie presiahnuť sumu jedného mesačného platu starostu obce v kalendárnom roku 2018 bez zvýšenia podľa príslušnej platovej skupiny.
- (4) Do súčtu týchto odmien sa započítava aj odmena za výkon funkcie zástupcu starostu.

Alternatíva II:

- (1) Poslancovi, ktorý je dlhodobo uvoľnený zo zamestnania na výkon funkcie zástupcu starostu patrí za vykonávanie úloh zástupcu starostu plat vo výške € za mesiac.
- (2) Plat je zástupcovi starostu uhrádzaný na základe v termíne do prostredníctvom obecného úradu obce

§ 5

ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

- (1) Zásady odmeňovania poslancov obecného zastupiteľstva obce boli schválené uznesením obecného zastupiteľstva obce dňa
- (2) Tieto zásady nadobúdajú účinnosť
Týmto dňom sa zrušujú Zásady odmeňovania poslancov obecného zastupiteľstva obce zo dňa a to vrátane všetkých dodatkov a doplnení.
- (3) Zmeny a doplnenia zásad odmeňovania poslancov obecného zastupiteľstva je možné vykonať iba na základe uznesenia obecného zastupiteľstva obce

V dňa

.....

starosta obce

Vydáva: ZDRUŽENIE MIEST A OBCÍ SLOVENSKA

Redakčná rada: Michal Sýkora, predseda • JUDr. Jozef Sotolář, podpredseda • PhDr. Michal Kaliňák, tajomník

www.zmos.sk, EV 5286/15